

Folkuniversitetet

Kursverksamheten vid Umeå universitet

Årsberättelse Region norr 2020

Om Folkuniversitetet

Folkuniversitetet bedriver folkbildning och vuxenutbildning i nära anknytning till universitet och högskolor och är fristående från partipolitiska, religiösa och kommersiella intressen.

Vår vision

Folkuniversitetet är en nationell och internationell organisation som bidrar till en positiv samhällsutveckling. Vi ska vara den främsta idéburna organisationen för det livslånga lärandet.

Kunskap har ett värde, både för individen och för samhället. Kunskap ger inte bara färdigheter och ökad förståelse av omvärlden, utan skapar också förutsättningar för engagemang, delaktighet och tolerans. Den får människor att växa som individer och som medborgare. Genom kunskap och skapande ska vi ge människor förutsättningar för ett rikare liv. Vi ska vara en naturlig mötesplats för människors kunskapssökande, lärande, kulturupplevelser och reflektion.

Verksamhetsidé

Folkuniversitetet bedriver folkbildning och vuxenutbildning i nära anknytning till universitet och högskolor och är fristående från partipolitiska, religiösa och kommersiella intressen.

Folkuniversitetet hävdar kunskapens betydelse för vårt samhälle och värnar allas lika värde liksom de demokratiska principer som samhället vilar på. Internationella utbyten utvecklar vår verksamhet och ger deltagarna viktiga erfarenheter.

Folkbildningstanken

Folkbildningstanken genomsyrar Folkuniversitetets pedagogik, organisation och värderingar. Centralt för folkbildningstanken är att bejaka och dra nytta av mångfald. Varje deltagare bär med sig erfarenheter och kunskaper som kan vara av värde för de andra. Samtalet och utbytet deltagarna emellan är en del av bildningsprocessen.

Internationellt ramprogram

Det internationella perspektivet är viktigt i Folkuniversitetets verksamhet och vi ska verka för en ökad internationalisering av studiearbetet. Folkuniversitetet har en stor bredd av internationella aktiviteter och samarbetspartner runtom i världen. Utgångspunkten för vårt internationella ramprogram är Folkuniversitetets mål och verksamhetsidé.

Folkuniversitetets historia i korthet

När nya universitet och högskolor växte fram vid 1900-talets början väcktes tanken på att sprida kunskap från universiteten vidare till allmänheten. Studenter började arrangera egna studiecirklar för människor som inte studerade på universitetet. Huvudsakligen anordnades kurser och föreläsningar inom språk, historia och litteratur.

Med hjälp av universitet och studentkårer bildades studieledarföreningar för att samordna verksamheten. 1942 bildades Folkuniversitetet som fick status som studieförbund 1947. Under 1960-talet omorganiserades verksamheten till stiftelseform med studentkårerna, universiteten och Folkuniversitetsföreningen som stiftare.

Folkuniversitetet består av fem olika stiftelser med säte i Stockholm, Uppsala, Göteborg, Lund och Umeå. Därtill finns ett gemensamt förbunds-kansli. I våra styrelser sitter representanter från universiteten, studentkårerna och Folkuniversitetsföreningen.

Icke vinstdrivande

Folkuniversitetet är en icke vinstdrivande organisation. Eventuellt överskott återinvesteras för att utveckla verksamheten.

Innehåll

Stiftelseordförande och stiftelsestyrelse	4
Tema: Folkbildning	6
Noterat om folkbildning	9
Tema: Skolor	10
Balettakademien Umeå	12
Tema: Uppdrag	14
Noterat	16
Folkbildning 2020	17
Styrelse	18

Organisation	19
Förvaltningsberättelse	20
Årsredovisning	21

”Mitt i en pandemi ser jag framåt, och är stolt över den omställning vi lyckats göra.”

Då som nu

År 2020 skulle Folkuniversitetet Region norr ha firat sin femtioårsdag. Femtioårsdagen inträffade, men firandet blev inställt på grund av den pandemi som satte stopp för större offentliga arrangemang. Styrelsemötena blev digitala, kurser anpassades för distansdeltagande och skärmtiden ökade för alla. Samtidigt lärde vi oss använda nya, interaktiva verktyg som man inte ens kunde föreställa sig vid den tid då interaktivitet ofta betydde kvällskurser.

Folkuniversitetet hade egentligen redan 10 år på nacken när det stiftades den 1 maj 1970 av Umeå universitet, Umeå studentkår och Folkuniversitetsförbundet. Ett samarbete med Kursverksamheten i Uppsala kompletterade det framväxande universitetet i Umeå med framför allt humanistiska kurser och utbildningar. Så småningom försköts inriktningen mot å ena sidan folkbildning, å andra sidan högre studier på deltid för yrkesarbetande. Verksamheten växte sig så stor att det behövdes en fristående stiftelse. Portalparagrafen i de första stadgarna lyder: ”Stiftelsens ändamål skall vara att genom kurser, föreläsningar och på andra sätt verka i folkbildningens tjänst”. Det handlade då, som nu, om att ge förutsättningar för ett livslångt lärande.

Vi lever – då som nu – i en tid av svåra utmaningar för samhälle, demokrati och miljö. Det finns stora behov av utbildning och kompetensutveckling för att trygga människors framtid, liksom behov av ny kunskap och sammanhang där den kan bearbetas. Folkuniversitetet är politiskt och religiöst oberoende och utgör en mötesplats för idéer, erfarenheter

och människor. Vi försvarar kunskap och bildning mot förenkling och faktaresistens och för ett levande samtal där vi utvecklas tillsammans.

Heidi Hansson, styrelseordförande

Att möta förändring

Historiekrivningen av året 2020 kommer, såvitt vi vet nu, att domineras av en pandemi och dess genomgripande effekter; ekonomiskt, socialt och inte minst personligt. Vi har påmint om hur snabbt förhållanden och förutsättningar kan skifta också i ett jämförelsevis stabilt samhälle som vårt. När vi går in i 2000-talets tredje decennium är det en både välanvänd och bekräftad devis att allt förändras, och det sker fort. Det är något att förhålla sig till, som individ och som bildningsverksamhet. För oss ger det ytterligare motivation att stödja det livslånga lärandet. Kunskap i alla dess former är avgörande för att möta dagens och morgondagens förändringar och utmaningar. Jag tror också att kunskap bäst utvecklas i dialog, där både det praktiska och det teoretiska värderas och där såväl forskning som vardagserfarenheter kommer till tals. Det är i det flödet och i den utmaningen Folkuniversitetet står – att ge människor möjlighet att, där man finns just nu, ta nästa steg i den egna utvecklingen.

Folkuniversitetet Region norr gick in i 2020 efter några ekonomiskt tuffa år och en minskad organisation. Vi har lagt fokus på kärnuppgiften och samtidigt ställt oss i ”utvecklingsläge”. Vår självklara ambition är att fortsätta vara en stabil aktör som stöttar människors utveckling och delaktighet, ytterst för att värna mångfald och demokrati.

En årsberättelse blir aldrig fullständig, men här hittar du både sammanfattningar och konkreta nedslag från ett år som inte liknar något annat. Mitt i en pandemi ser jag framåt, och är stolt över den omställning vi lyckats göra. Den har skett tack vare våra engagerade, kompetenta och kreativa medarbetare som tillsammans med cirkelledare, timlärare, konsulter, föreningsaktiva m.fl. hittat former för kunskap och skapande i en föränderlig tid.

Martin Höög, stiftelsesektor

Folkbildning i norr

Mening och sammanhang

I en utmanande tid blir det än mer tydligt hur viktigt det är med mänskliga möten som skapar mening och sammanhang. Trots en pandemi har vi med hjälp av digitala mötesplatser och nya arbetssätt lyckats ställa om, så att tusentals deltagare i Folkuniversitetet Region norr kunnat mötas i folkbildande insatser. Mänskliga möten som visat hur kunskap, skapande och bildning påverkar och förändrar. Det är så glädjande att det livslånga lärandet inte tvingats pausa, utan att utmaningarna har fött nya möjligheter. Vi fortsätter vårt arbete med utbildning för jobb och bildning för livet, insatser som nu kanske är viktigare än någonsin.

Broar över digitala klyftor

”Ni har gett mig livet tillbaka. Och nu använder jag Instagram också, det är så roligt att följa ungdomarna och mina barn”. Det säger 90-åriga Ragnhild i Sundsvall som deltagit i ett projekt som ska motverka ofrivillig ensamhet och hjälpa äldre att bli mer digitala.

Projektet är finansierat av Socialstyrelsen och har genomförts av Folkuniversitetet med projektmedarbetare i Östersund, Sundsvall, Umeå och Luleå. Målet har varit att nå äldre personer som av olika skäl hamnat i utanförskap och ensamhet, och under ett pandemiår har det varit särskilt angeläget. Här har man kunnat delta i aktiviteter coronasäkrat på plats när det varit möjligt, utomhus och på distans. De nya kunskaperna har både inspirerat, gett mod och byggt broar över digitala klyftor.

Dans på distans

En annan viktig seniorverksamhet som fungerat i en

övergång till distans, är dans för seniorer. Balettakademien har flera grupper som vanligtvis möts fysiskt, men som hittat formen med digital mötesplats där deltagarna kopplar upp sig hemifrån. Dansläraren Jenny Sjöberg berättar:

– Danstillfället kan vara den enda stunden den dagen som deltagarna har en slags mänsklig kontakt och får tillfälle att kommunicera med andra, där någon ser dig och vet att du finns. Det uppstår en gemenskap via skärmen och vi dansar tillsammans. För många är det också viktigt att få stöd i fortsatt rörelseträning då andra möjligheter har stängts ned på grund av pandemin.

Norrbotten

Folkbildningsverksamhet bedrivs framför allt i Luleå och Boden. Kurser för förarintyg/båt och i svampkunskap är populära, och fram till dess pandemin pausade verksamheten var Internationella kören i Boden en populär mötesplats som utvecklade språk, musik och gemenskap. Senioruniversitet, Dans för Parkinson, föreläsningar och kulturframträdanden är andra exempel från året som gått. Ett nytt samarbete inleddes med *Luleå studentspex* som i år sände föreställningar digitalt från Kulturens hus. Lokalfrågor har påverkat verksamheten i både Luleå och Boden. I Luleå upplöstes en stor samarbetsförening då de tvingades flytta ur de lokaler som samlat ett stort antal band och grupper. Vi fortsätter samarbetet med flera av dessa, men i andra former. I Boden sålde vi Snabelhuset där vi bedrivit verksamhet under några år. Med uteblivna projekt fanns inte möjlighet att fortsätta äga och förvalta fastigheten, men

”Ni har gett mig livet tillbaka. Och nu använder jag Instagram också, det är så roligt att följa ungdomarna och mina barn.”

även här fortsätter samarbetet med aktiva musiker och band. Vi har samtidigt etablerat oss tydligare i samarbetet inom BIS, Boden Integration och Samverkan, där vi framför allt har bedrivit svenskundervisning för asylsökande medan andra folkbildnings- och integrationsinsatser för närvarande måste pausa.

Västerbotten

I Folkuniversitetets hus på *Nygatan i Umeå* pågår i vanliga fall verksamhet dag, kväll och helg. Här finns en omfattande estetverksamhet med kurser inom musik, dans, konst och hantverk och aktiva körer, teatergrupper, band och orkestrar. Här ges också kurser inom språk, kultur och historia, data med mera samt forskarföreläsningar och andra kulturarrangemang. I samverkan med föreningen Umeå senioruniversitet ordnas föreläsningar och kurser på dagtid. På campus samverkar vi med *Umeå Studentkår* för att stärka och utveckla föreningslivet bland studenter. Under 2020 har all verksamhet tvingats pausa eller ställa om utifrån de restriktioner som coronapandemin inneburit. Teoretiska kurser och föreläsningar har kunnat ställa om till digitalt, medan mycket av konst och hantverk, teater med mera tvingats pausa. Samtidigt har vi utmanats att hitta former för att ha till exem-

pel undervisning i musikinstrument eller akvarellmålning på distans, vilket förstås är kunskaper vi tar med oss även fortsättningsvis.

Västernorrland

I Västernorrland har *Trädgård i Norrland, distans live* varit en populär kurs som vi hade i två omgångar. Och populära har även kurserna i *Sång* och *Navigation*, både på plats och på distans, varit. Under 2020 har ett viktigt arbete varit att stötta våra samarbetsföreningar i att bli mer digitala. Bland annat har vi erbjudit hjälp och stöd med att börja använda digitala verktyg som Teams och Zoom, både i studiecirkelverksamhet och vid föreläsningar.

Att få verktyg att vara nära fast man är på distans har inte minst varit ett bra stöd till våra samarbetspartners Örnköldsviks, Sollefteås och Sundsvalls Senioruniversitet samt Härnösands Pensionärsuniversitet.

Genom vår starka koppling till Mittuniversitetet så har också samarbetet med olika studentgrupper stärkts med fler studiecirkel och aktiviteter. Dessutom har ett samarbete med Sundsvalls kommun startat med musikverksamhet i Domsaga Musikhus.

Jämtland Härjedalen

I Jämtland Härjedalen har vi under året genomfört ett intensivt arbete för att stödja våra samarbetsföreningar att använda digitala verktyg i studiecirkelverksamheten och i våra föreläsningar.

Flera insatser för att stärka social hållbarhet och bryta psykisk ohälsa har fortsatt. Samtalsgruppen *Ventilen*, ett forum för kvinnor som någon gång i livet varit utsatta för sexuella övergrepp, är särskilt uppskattad. Uppskattat är också vårt samarbete med föreningen *Tilia* som arbetar med den stora folkhälsoutmaningen psykisk ohälsa, liksom samarbetet med *Folkrörelsen mot droger och psykisk ohälsa*. I samarbetet med den ideella organisationen *MÄN* som engagerar män mot mäns våld mot kvinnor, har goda insatser gjorts för en jämställd värld utan våld.

Under året har vi också startat ett samarbete med RFSU där vi är med och stödjer utbildningar i sexualpolitik och föreläsningar. Kurserna i *Sorgebearbetning* har uppskattats för att ge viktiga och användbara verktyg för att kunna hantera situationer i livet som vi alla någon gång möter. Och kursen *Skratta på distans* har frigjort och tillfört energi som också skapat närhet men på distans.

Digital valborg med Umeå Studentkår

Med anledning av coronapandemin beslutade sig Umeå Studentkår för att ställa om sitt årliga valborgsfirande på campus till ett livesänt arrangemang i samarbete med Folkuniversitetet i Umeå. Under dagen och kvällen deltog lokala band och akter med inslag av politiker, Balettakademien och Umeå universitet. Nya samarbetsformer växte fram och tillsammans med bland annat Star Audio och YNK Produktion kunde evenemanget livesändas från en av Folkuniversitetets lokaler via Umeå Studentkårs Facebooksida.

Bokcirkel på distans

När coronapandemin slog till tvingades många studiecirklar att tänka om kring sitt upplägg. Hos Folkuniversitetet i Sundsvall finns sedan många år en bokcirkel med kvinnor 65+, och de valde att ta sig an utmaningen att fortsätta träffas på distans via Teams. Med stöd av utbildningsledare Angelina Akdag lärde de sig alla den nya tekniken och höstens bokcirkel genomfördes helt på distans.

Jazz på stan

Jazzfestivalen är ett historiskt och internationellt välkänt årligt evenemang i Umeå. Under 2020 så ingick Folkuniversitetet som stolt medarrangör och samordnade ett antal lokala scener i Umeå centrum, kallat Jazz på stan. Utifrån Folkhälsomyndighetens riktlinjer och riskbedömningsmallar kunde fjorton akter genomföras och jazzkulturen i Umeå fick blomstra under en veckas tid.

Seniorer i ett livslångt lärande

Folkuniversitetet driver projektet Livslångt lärande, finansierat av Socialstyrelsen och syftar till att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre. Seniorer har under året deltagit i bland annat individuellt IT-stöd i ett samarbete med elever på NTI Gymnasiet i Umeå, digital konstvisning tillsammans med Bildmuseet i Umeå och högläsning på distans via digitala verktyget Zoom.

Modersmål i tio språk

På uppdrag av Minervaskolan i Umeå genomförde Folkuniversitetet modersmålsundervisning för närmare 100 deltagare i tio olika språk. Det är en viktig insats att vi kan vara med och säkra språkförmåga i några av alla de världens språkkompetenser som finns i Sverige.

Studenter skapar fantasyäventyr

Det är rollspel, det är improvisationsteater och det är podd. Och framför allt är det studenter i Umeå som skapar och har roligt tillsammans. Rollspelspodden Dicey Performance spelas in av föreningen Umeå Theatre Company. Jakob Säfsten är spelare och initiativtagare och han menar att det blir som bäst när de som spelar in själva har roligt. Projektet drivs som en studiecirkel och har skapat venskapsband och lett till utveckling i form av mer självsäkerhet och mer kunskap runt det tekniska.

kolor som leder vidare

Yrkehögskoleutbildningar för lärande och utveckling

Yrkehögskolan är en utbildningsform som passar väl för att möta behovet av kompetensväxling och utveckling. Den bygger på att det finns ett behov och bedrivs i ett nära samarbete med berörda branscher. Det är en eftergymnasial utbildningsform där de studerande kommer in med olika erfarenheter och det ställer krav på oss som utbildningsanordnare. Under året har samarbetet utvecklats mellan Folkuniversitetet och yrkesbranschen då coronapandemin tvingat oss till anpassning av både distansarbete och nya arbetsmodeller. Det har varit internt utmanande, men också en väl förvaltdad möjlighet för oss att finna nya perspektiv och arbetssätt.

Folkuniversitetet Region norr har en varierad yrkehögskoleprofil. I Östersund har vi *Socialpedagog* och *Tandsköterska* med arbetsgivare inom offentlig sektor. Från Umeå ger vi *VA-projektör*, *VVS-ingenjör*, *Internationell handelslogistiker* och *Fastighetsförvaltare* där alla har en profil till stor del riktad mot det privata näringslivet. Detta ger oss kontaktytor inom såväl politiskt som privat styrda organisationer och det finns mycket att lära av respektive sektor. Under året har vi ökat vårt samarbete över länsgränserna för att stärka vår utbildningsmiljö såväl internt som externt. I Östersund ger vi även utbildning till *Kontaktfolk*. Den sorterar under *Myndigheten för yrkehögskolan* som granskar och fördelar statsbidraget, men har ett upplägg från folkbildningen.

Ansökningar om att bedriva utbildning

I januari 2020 meddelade Myndigheten för yrkehögskolan oss ett beslut om att bedriva Internationell

handelslogistiker och Fastighetsförvaltare, och under våren beviljades även en kortare yh-utbildning, *Miljö och hållbar utveckling*. Efter sommaren lämnade vi in tre ansökningar om ytterligare omgångar på existerande utbildningar. Den något försiktiga strategin kommer sig av att vi vill vara säkra på att kunna förvalta beviljade utbildningar. Vi vill fortsätta hålla hög kvalitet samt utveckla formerna för undervisning och *Lärande i arbete (LIA)*. Vi kommer fortsätta följa branschens utveckling och identifiera kompetensbehov. Vi kommer ansöka om fler utbildningar och detta behöver ske i samarbete med goda branschföreträdare och i samklang med vår organisatoriska utveckling.

Utbildningarnas attraktivitet

Antal sökande till våra olika utbildningar varierar stort. Under 2020 hade vi totalt 316 sökande, vilket är fler än antalet platser och innebär att vi också arrangerar urvalsprov. Vi fortsätter stärka vår marknadsföring i avsikt att öka antalet sökande, men vi vet också att en utbildning med färre sökande kan innebära väldigt få avhopp, medan en utbildning med många sökande kan ha fler som tackar nej till erbjuden plats eller hoppar av i senare skede. Vi ser att distansutbildningar har större söktryck än de platsbundna.

YRKESHÖGSKOLE- UTBILDNINGAR 2020

- Internationell handelslogistiker, 400 yhp. Distans. Umeå.
- Fastighetsförvaltare, 500 yhp. Distans. Umeå.
- VA-projektör, 400 yhp. Umeå.
- VVS-ingenjör, 400 yhp. Umeå.
- Tandsköterska, 325 yhp. Östersund.
- Socialpedagog, 400 yhp. Östersund.
- Kontaktfolk, 545 studietimmar. Distans. Östersund.

Balettakademien Umeå

Vår ambition är att ständigt vara en betydelsefull aktör inom dansområdet. Målet är att ligga i framkant och vara ett självklart val för den dansintresserade, både för den som möter dans för första gången och för den danserfarna.

Vi erbjuder kurser för alla åldrar samt är en stabil samarbetspartner vid olika typer av uppdrag. Våra uppdragsgivare är allt från företag och privatpersoner till kommuner och regioner. Vi erbjuder ett brett kursutbud anpassat till olika åldrar, nivåer och funktionsförutsättningar.

Programfört öppet utbud

I våra kurser deltar människor i olika åldrar, från barn till seniorer och vi vill visa att dans är en aktivitet för alla. Utöver terminskur-

serna erbjuder kortkurser, temakvällar, dansläger och workshops. Vår verksamhet rymmer även fördjupande danslinjer för de som har höga ambitioner och vill träna mer målinriktat. Förutom de specialinriktade kurserna så är den största delen av vår verksamhet folkbildning för allmänt dansintresserade oavsett förkunskaper och ambitionsnivåer.

Dans på distans

Vi har under året utmanats att hitta nya former för dans och ställt om mycket av vår verksamhet till digitalt för att göra det möjligt att fortsätta möta våra deltagare, på avstånd men ändå tillsammans. De digitala livekurserna har gett fler möjlighet till dans då stadsgränserna suddats ut och tillgängligheten på så sätt ökat.

För våra äldre deltagare har

möjligheten till digital dans varit betydelsefull i en tid då många känt sig isolerade och andra aktiviteter stängts ned på grund av pandemin.

– Det uppstår en gemenskap också via skärmen och vi dansar tillsammans. Någon ser dig och vet att du finns! säger Jenny Sjöberg, danslärare.

Vårt fokus på rörelse, hälsa och tillgänglighet även under en pandemi, medförde nya samarbeten. Ett av dem är att tillsammans med ett träningsföretag online, erbjuda dansklasser live. Genom att ställa om till digitalt kan vi nu ge fler möjligheter till dans.

Danshälsa

Dansen är förknippad med vår hälsa och ger god effekt på både det fysiska och psykiska välbefinnandet. Vi följer med stort intresse ny forskning

inom dansområdet och vi har vidareutbildad personal både inom Dans för Parkinson och Dans för psykisk hälsa.

I ett samarbete med Hikimori-Verksamheten har vi erbjudit dans som aktivitet för ungdomar som av olika anledningar inte studerar eller arbetar, kanske känner sig nedstämda, stressade och lider av psykisk ohälsa. Genom dansen vill vi på ett lustfyllt och kravlöst sätt bygga självförtroende och självkänsla, skapa energi som behövs för att bryta negativa mönster och orken att hitta tillbaka till en fungerande vardag.

Uppdrag och samarbeten

Balettakademien anlitas ofta för stora och små uppdrag och vi är en stark aktör inom Skapande skola.

Inför 2020 beviljades vi medel från Länsstyrelsen för att genomföra ett förebyggande projekt mot mäns våld mot kvinnor. Projektet gick ut på att arbeta normbrytande genom dans och rörelse tillsammans med en klass från Vegaskolan i Vännäs.

Den kunskap och erfarenhet projektet gav har vi implementerat i vår ordinarie kursverksamhet och i vårt arbete med skolor. Under året tilldelades vi ett omfattande projekt inom Skapande skola där vi fortsatte att arbeta normkreativt med dans och rörelse tillsammans med skolor inom Umeå kommun.

Verksamhet i

14

kommuner i fyra län

Året i siffror

269

kulturarrangemang

1 705

föreläsningdeltagare

2 901

studietimmar i kategorin
"annan folkbildning"

Sju yh-utbildningar

med tolv klasser och tvåhundrafemtiosex studerande

15 235

studiecirkeltimmar

Uppdrag som förändrar

Korta vägen, ett snabbspår till jobb

Korta vägen är en viktig och spännande insats där vi hjälper akademiker med såväl utländsk som svensk bakgrund får utbildning och verktyg för att kunna arbeta inom sitt område och samtidigt kompetensförsörja Sverige. Startpunkten är individens tidigare akademiska utbildning och erfarenhet och vi genomför den på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Folkuniversitetets kärnvärden möts i Korta vägen, inte minst i form av att vara en länk till utbildningsvärlden utanför Sverige. Under 2020 levererade vi Korta vägen i Sundsvall och Östersund, där vi på kort tid lyckades ställa om till att genomföra insatsen som fjärrundervisning med stöd av digitala verktyg. Den omställningen har också gjort det möjligt för fler deltagare att delta i utbildningen där avstånden till utbildningsorterna tidigare varit ett hinder.

Kundval rusta och matcha

Kundval rusta och matcha (KROM) är en insats som Folkuniversitetet genomför på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Under året har insatsen bedrivits som pilotprojekt i 32 av Sveriges kommuner och i vår region handlar det om Umeå, Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Vindeln och Vännäs.

"Rusta" innebär att vi förbereder deltagarna och ger extra stöd för att få ett arbete och "Matcha" innebär att vår kvalificerade personal kopplar ihop deltagarna med sitt nya jobb eller med rätt studier. Genom ett personligt, individanpassat och engagerat stöd är insatsen framgångsrik.

Stöd och matchning

Stöd och matchning (STOM) genomförs parallellt med KROM. Under året startade vi uppdraget från Arbetsförmedlingen i Sundsvall och Östersund och förberedde starter 2021 i Härnösand, Boden och Luleå. Tjänsten innebär att vi stödjer och matchar deltagare till arbete eller studier. Möjligheten till att starta tjänsten på distans underlättar uppstarten på nya orter.

Svenska för vårdpersonal

Det är enormt stimulerande att få vara med och kompetensförsörja vårdens viktiga och kvalificerade medarbetare med språkkunskaper i svenska som höjer kvalitén i det dagliga arbetet. Språkutbildningen riktar sig till utländsk hälso- och sjukvårdspersonal och genomförs på uppdrag av Region Västerbotten och Region Västernorrland. På uppdrag av Umeå kommun genomför vi också utbildning i svenska för vårdpersonal. Genom individanpassad undervisning hjälper vi deltagarna att utveckla sina generella kunskaper i svenska men även sitt ordförråd och språknivå inom det medicinska området. Utbildningen är effektiv och framgångsrik tack vare kvalificerade lärare och motiverade deltagare.

Kompisbyrån

Under 2020 inleddes ett samarbete med *Nya Kompisbyrån* som beviljats medel av Europeiska socialfonden (ESF). Projektet heter *Klara, Färdiga, Kvinna*, och startar våren 2021 och kommer pågå under drygt två år i städerna Stockholm, Göteborg, Uppsala och Sundsvall. Projektet syftar till att hjälpa utrikesfödda kvinnor som står långt utanför arbetsmarknaden med ett färdighetsprogram. De kommer även matchas med etablerade svenska kvinnor med kompetens och erfarenhet av att söka jobb.

VÅRA UPPDRAG

Våra uppdrag kännetecknas av att vi utför utbildning på ett tydligt uppdrag av någon organisation eller arbetsgivare. Det kan vara Arbetsförmedlingen, kommunen, regionen eller privata företag. Många uppdrag sker genom upphandling och merparten är kopplade till arbetslivets behov och önskemål.

Noterat

Ny tjänst rustar till arbete

Folkuniversitetet har en lång tradition av att hjälpa människor ut i arbete. Från 2020 erbjuder vi tjänsten "Kundval Rusta och matcha", som är ett individuellt stöd till jobb eller utbildning i Umeå, Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Vindeln och Vännäs.

– Vi är lyhörda och anpassar oss efter vad deltagaren behöver, berättar Malin Ronnhed, handledare på Folkuniversitetet i Umeå. Deltagarna får även tillgång till Folkuniversitetets nätverk, och kontakt med arbetsgivare och företag.

Zahra Gholammi hade stor nytta av individanpassningen på Korta vägen.

Praktiken på labbet ledde till jobb

Zahra Gholammi är utbildad till kemiingenjör i Iran och sökte sig till Folkuniversitetets utbildningsform Korta vägen för att öka sina chanser till jobb i Sverige. När hon var klar erbjöds hon direkt jobb på sin praktikplats.

– Det ställer stora krav på oss som utbildningsaktör att få ihop pusslet med allas individuella planer, säger Linnéa Pettersson utbildningsledare på Folkuniversitetet i Västernorrland. Linnéa tycker Korta vägen är en väldigt bra utbildningsform som möjliggör att deltagarna kan utveckla sin svenska samtidigt som de ökar sin kompetens inför arbetslivet eller studier.

AMNI - ett stöd för kompetensutveckling

Studieförbunden har fått statligt bidrag för att erbjuda kostnadsfria arbetslivsanpassade kurser (AMNI). Detta för att möta ett ökat behov av kompetensutveckling och utbildningsinsatser på grund av coronapandemin. Folkuniversitetet Region norr var med i satsningen och kunde erbjuda kurser inom bland annat "Engelska för kundtjänstpersonal", "CV & Personligt brev" och "Digitalt jobb-sökande".

Socialpedagog – ett framtidssyrke

I Arbetsförmedlingens analysunderlag "Var finns jobben? Bedömning för 2019 och på fem års sikt" beskrivs yrket socialpedagog som ett av yrkena där det råder underskott på utbildad arbetskraft.

Folkuniversitetet är enda utbildningsanordnaren i Norrland, som erbjuder YH-utbildningen Socialpedagog. Arbetsmarknaden ser ljus ut men vad gör en socialpedagog? En socialpedagog kan arbeta med vård och behandling men också med förebyggande arbete inom till exempel socialtjänst, psykiatri, kriminalvård, behandlingshem och i grund- och gymnasieskola.

– I stort sett handlar det om att tillsammans med den du möter hitta vägar till förändring och utveckling, berättar Sara Jakobsson, utbildningsledare i Östersund.

Mentorsprogram för studerande i glesbygd

Folkuniversitetet i Umeå och Uppsala genomförde under 2020 ett pilotprojekt kallat "Ensam inte stark" med medel från Universitets- och högskolerådet. Mentorsprogrammet syftade till att ge yrkeshögskolestudenter som studerar på distans i glesbygd ökat stöd med handledning, motivering och nätverk. Med ökade distansstudier ser vi ett fortsatt framtida behov av stöd till denna målgrupp.

Studietimmar studiecirklar, annan folkbildning och antal kulturarrangemang 2020

Län	Kommun	Studiecirkel /timmar	Annan folkbildning/timmar	Kulturarrangemang/antal
Norrbottens län	Boden	1 888	24	2
	Luleå	2 915	71	16
	Piteå	0	0	5
	TOTALT	4 803	95	23
Västerbottens län	Lycksele	1	0	1
	Umeå	7 682	2 082	150
	Vindeln	15	0	3
	Skellefteå	0	0	8
	TOTALT	7 698	2 082	162
Jämtlands län	Strömsund	20	0	0
	Östersund	993	598	23
	TOTALT	1 013	598	23
Västernorrlands län	Härnösand	12	0	19
	Kramfors	0	27	0
	Sollefteå	0	0	8
	Sundsvall	1 393	99	28
	Örnsköldsvik	316	0	6
	TOTALT	1 721	126	61
ALLA LÄN	TOTALT	15 235	2 901	269

Unika deltagare 2020

Län	Kommun	Studiecirklar	Annan folkbildning
Norrbotten	Boden	59	46
	Luleå	200	98
Västerbotten	Lycksele	5	0
	Umeå	1 010	1 948
	Vindeln	16	0
Jämtland	Strömsund	4	0
	Östersund	201	432
Västernorrland	Kramfors	0	3
	Sundsvall	133	53
	Örnsköldsvik	39	0
ALLA LÄN	TOTALT	1 667	2 580

Heidi Hansson

Professor i engelsk litteratur och vice-rektor vid Umeå universitet. Ordförande.

"Folkbildningen är viktigare än någonsin för att stödja demokrati och motverka faktaresistens."

Lars Nordlander

Personalchef, Umeå universitet. Vice ordförande och representant för Folkuniversitetsföreningen.

"I folkuniversitetets livsåskådning omsätts verksamhetens vinst till folkbildning. Det är denna dedikation till att vara en utbildningsverksamhet för folket som engagerar mig."

Hanna Lundin

Jernberg
Socionom, student på mastersprogrammet i ledarskap och organisation, Umeå universitet.

Studentkårsrepresentant utsedd av Umeå studentkår.

"Att vara påläst om verksamheten och att styrelsen bedriver sitt arbete på ett transparent och professionellt sätt."

Vi frågar styrelsen. Vad engagerar dig?

Anders Hanberger

Professor i utvärdering, institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap, Umeå universitet. Representant för Umeå universitet.

"Styrelseuppdraget har inneburit många utmaningar och det har känts viktigt att kunna medverka i utvecklingen av verksamheten."

Lars Lövgren

Universitetslektor vid kemiska institutionen, Umeå universitet. Representant för Umeå universitet.

"Bredden och kvaliteten i Folkuniversitetets verksamhet gör styrelseuppdraget till en ära och ett nöje."

Alexander Haraldh

Studentombud vid Umeå studentkår. Studentkårsrepresentant, utsedd av Umeå Studentkår.

"Som student är det inspirerande att vidare ta del, och vara del av folkbildningen."

Anna Larsson

Student inom litteraturvetenskap och kreativt skrivande. Studentkårsrepresentant, utsedd av Umeå Studentkår.

"Min drivkraft är att utveckla folkbildning och synliggöra idén om bildning för den yngre generationen."

Erik Arvidsson, ersättare Umeå studentkår

Torkel Molin, ersättare Umeå universitet

Anna-Lena Perdahl, adjungerad representant Mittuniversitetet

Staffan Ålander, adjungerad personalrepresentant Folkuniversitetet

Anneli Thors, adjungerad personalrepresentant Folkuniversitetet

Organisation

Regionkontor

Nygatan 43
903 30 Umeå
tel 090-71 14 00
umea@folkuniversitetet.se
folkuniversitetet.se/umea

Västerbotten

Nygatan 43
903 30 Umeå
tel 090-71 14 00
umea@folkuniversitetet.se
folkuniversitetet.se/umea

Västernorrland

Universitetsallén 32
851 71 Sundsvall
tel 060-744 32 20
info.sundsvall@folkuniversitetet.se
folkuniversitetet.se/sundsvall

Jämtland Härjedalen

Akademigatan 1
831 40 Östersund
tel 063-10 60 60
info.ostersund@folkuniversitetet.se
folkuniversitetet.se/ostersund

Norrbotten

Bangårdsgatan 14
972 35 Luleå
tel 0920-47 76 00
lulea@folkuniversitetet.se
folkuniversitetet.se/lulea

"Vad är den viktigaste utmaningen för 2021?"

Kristina Jannerbo

Verksamhetschef språk och samhälle

"Att stärka Folkuniversitetets demokratiuppdrag och vara en relevant aktör i samhället mitt i den pågående coronapandemin när demokratiska värderingar och samhällsstrukturer utmanas."

Patrik Häggqvist

Verksamhetschef YH och uppdrag

"Att trots en coronapandemi fortsätta att ge relevanta och bra utbildningar tillsammans med branscherna vi utbildar för."

Malin Pettersson

Verksamhetschef Jämtland

"Det är viktigt att visa vilka vi är och vad vi står för. Att tydliggöra vår bredd och vad vi konkret kan bidra med i olika sammanhang utifrån vår kompetens, våra värderingar och vår förmåga att agera snabbt."

Utdrag ur förvaltningsberättelse

Styrelsen för Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten vid Umeå universitet, organisationsnummer 894001–2498, med säte i Umeå, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2020. Årsredovisningen är upprättad i SEK och redovisas i tusentals kronor om inget annat anges.

Information om verksamheten

Stiftelsen Kursverksamheten vid Umeå universitet stiftades 1970 av Umeå universitet, Umeå studentkår och Folkuniversitetetsföreningen. Stiftelsen ingår tillsammans med ytterligare fyra stiftelser med samma uppbyggnad vid andra universitet i studieförbundet Folkuniversitetet. Stiftelsens ändamål är att genom kurser, föreläsningar och andra sätt verka i folkbildningens tjänst.

Ekonomiskt utfall i sammandrag

Omsättningen för 2020 uppgår till 45 155 tkr. Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 1 018 tkr. Under året har verksamheten och därmed ekonomin markant påverkats av coronapandemin, mer om det nedan.

Under 2020 avslutades likvidationen av det helägda dotterbolaget Folkuniversitetet Uppdrag Norr AB. Likvidationen medförde ingen resultat effekt.

Våra verksamhetsområden

Folkuniversitetet är verksamt inom tre huvudområden: folkbildning, uppdragsutbildning och skolor.

Folkbildning

Folkbildningsverksamhet genomförs i form av kurser riktade till allmänheten, studiecirkelar, föreläsningar och andra kulturprogram m.m. Verksamhet bedrivs ibland med samverkande föreningar eller i andra samarbetsformer. Statsbidrag till folkbildning utgör finansiering tillsammans med kursavgifter i förekommande fall. Den rapporterade folkbildningsverksamheten i form av studietimmar m.m. blir på grund av pandemin missvisande i en flerårsjämförelse. Till följd av detta har även Folkbildningsrådet beslutat att inte använda underlaget för 2020 och 2021 som grund för statsbidragstilldelning. Genomförd och rapporterad verksamhet 2020 (2019): Studiecirkeltimmar: 15 277 (30 834), annan folkbildningsverksamhet i grupp, timmar: 2 901 (5 050), kulturprogram, antal: 271 (3 276).

Uppdrag

Uppdragsutbildningar genomförs på uppdrag av bland andra sjukvårdsregioner, kommuner, myndigheter och företag. Under året har språkutbildningar samt arbetsmarknadstjänster för

Arbetsförmedlingen utgjort merparten av verksamheten. AF-tjänsterna Korta vägen och Rusta och matcha har efter tveksamma starter fått betryggande antal deltagare. I slutet av året påbörjades även en uppbyggnad av AF-uppdraget Stöd och matchning på fem orter, där vi tills vidare agerar underleverantör till vår systerstiftelse i Region mitt. I Umeå har ett nytt samarbete påbörjats där vi levererar modersmålsundervisning till en friskola, ett samarbete som omfattar närmare 100 elever och ca 13 olika språk.

Uppdragsverksamheten har under året omsatt 10 149 tkr (2019: 14 458 tkr)

Skolor

Verksamhet bedrivs i form av yrkeshögskoleutbildningar i Umeå och Östersund. Sammantaget ges sex längre utbildningar (3–5 terminer) och en kortare kurs (6 veckor). Under 2020 beviljade Myndigheten för Yrkeshögskolan vår ansökan från 2019 om fortsatt genomförande av Internationell handelslogistik och Fastighetsförvaltare. [...]

Skolverksamheten har under året omsatt 13 639 tkr (2019: 12 027 tkr).

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess utgång

[...] Efter flera år med ekonomiska underskott gjordes anpassningar för att skapa balans i ekonomin från 2020. Coronapandemins effekter var dock inte kända då, som senare har slagit hårt mot framför

allt folkbildningens öppna kursutbud. Möjligheten att genomföra kurser i t ex musik, dans, konst och hantverk har varit ytterst begränsad. För verksamheten i Balettakademien har effekterna blivit avsevärda, vilket gäller såväl kurser som barn- och ungdomsföreställningar och event. Föreningsverksamhet inom senioruniversitetet, körer och musikgrupper har till största del pausats helt. Utebliven verksamhet har lett till att vi periodvis har korttids- eller permittentpersonal.

Yrkeshögskoleutbildningar, viss uppdragsverksamhet och även folkbildning som t ex forskarföreläsningar har kunnat ställa om och genomföras digi-

talt, och detta arbetssätt fortsätter även under 2021. Utbildningsuppdragen har utvecklats positivt, och AF-tjänsterna Korta vägen och Rusta och matcha har efter tveksamma starter fått betryggande antal deltagare, och kan genomföras digitalt. I slutet av året påbörjades även en uppbyggnad av AF-uppdraget Stöd och matchning på fem orter, där vi tills vidare agerar underleverantör till vår systerstiftelse i Region mitt.

[...] Under 2020 inleddes samtal med Härnösands folkhögskola, och i februari 2021 togs beslut om samarbete, initialt med SFI-kurser i Sundsvall, men där vi ömsesidigt ser fler möjligheter framöver. [...]

För ytterligare ekonomisk information hänvisas till fullständig Årsredovisning 2020, vilken har granskats av stiftelsens auktoriserade revisor Patric Birgersson samt de förtroendevalda revisorerna Gunnel Gustafsson och Sune Karlsson. Årsredovisning 2020 kan beställas från regionkontoret i Umeå via E-post umea@folkuniversitetet.se

Flerårsöversikt

	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	40 993	43 980	63 278	75 464
Resultat efter finansiella poster	1 018	-5 090	1 482	3 077
Balansomslutning	24 610	23 736	27 000	28 825
Antal anställda	54	62	82	89
Soliditet %	26	22	46	48

Förändring i eget kapital

		Fonder	Uppskrivningsfond	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital	2019-01-01	90	2 602	9 828	12 520
Årets resultat			-7 208	-7 208	-1 364
Eget kapital	2019-12-31	90	2 602	2 620	5 312
Årets resultat		1 018	1 018	-7 208	-7 208
Eget kapital	2020-12-31	90	2 602	638	6 330

Resultatdisposition

Till styrelsens förfogande står följande medel	Belopp i kronor
Balanserade vinstmedel	2 620 108
Årets resultat	1 017 925
Totalt	3 638 033
Styrelsen beslutar att vinstmedlen disponeras så att i ny räkning överförs	3 638 413
Summa	3 638 413

Resultaträkning

Belopp i Tkr	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Rörelsens intäkter		
Nettoomsättning	40 993	43 980
Övriga rörelseintäkter	4 162	3 884
	45 155	47 864
Rörelsens kostnader		
Deltagarkostnader	-995	-1 496
Övriga externa kostnader	-13 750	-16 338
Personalkostnader	-28 430	-34 299
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-867	-688
Rörelseresultat	1 113	-4 957
Resultat från finansiella poster		
Räntekostnader och liknande resultatposter	-95	-133
Resultat efter finansiella poster	1 018	-5 090
Bokslutsdispositioner	-	-2 118
Resultat före skatt	1 018	-7 208
Årets resultat	1 018	-7 208

Balansräkning

Belopp i Tkr	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	292	388
	292	388
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Byggnader och mark	10 511	11 470
Inventarier, verktyg och installationer	293	527
	10 804	11 997
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Andelar i koncernföretag	-	100
	-	100
Summa anläggningstillgångar	11 096	12 504
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	1 204	420
Fordringar hos koncernföretag	-	125
Övriga fordringar	424	637
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 502	6 447
	5 130	7 629
<i>Kassa och bank</i>	8 384	3 622
Summa omsättningstillgångar	13 514	11 251
SUMMA TILLGÅNGAR	24 610	23 736

Balansräkning

Belopp i Tkr	2020-12-31	2019-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
<i>Bundet eget kapital</i>		
Stiftelsekapital	90	90
Uppskrivningsfond	2 602	2 602
	2 692	2 692
Fritt eget kapital	2 621	9 828
Balanserad vinst eller förlust	1 018	-7 208
Årets resultat	3 639	2 620
	2 620	9 828
Summa eget kapital	6 331	5 312
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga låneskulder	10 400	8 900
Leverantörsskulder	1 645	2 911
Skatteskulder	7	-
Övriga kortfristiga skulder	956	548
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5 271	6 065
	18 279	18 424
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	24 610	23 736

Kassaflödesanalys

Belopp i Tkr	2020-01-01 - 2020-12-31	2019-01-01 - 2019-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	1 018	-5 090
Justering för poster om inte ingår i kassaflödet	-630	688
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	388	-4 402
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning(-)/Minskning (+) av kundfordringar	-784	582
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar	3 283	-1 787
Ökning(+)/Minskning (-) av leverantörsskulder	-1 266	-937
Ökning(+)/Minskning (-) av rörelseskulder	-386	-1 120
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 235	-7 664
Investeringsverksamheten		
Investeringar av immateriella anläggningstillgångar	-	-388
Investeringar inventarier	-	-280
Avyttring av materiella och immateriella anläggningstillgångar	1 927	-
Likvidation dotterbolag	100	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	2 027	-668
Finansieringsverksamheten		
Upptagna lån	1 500	6 000
Lämnade koncernbidrag	-	-2 118
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 500	3 882
Årets kassaflöde	4 762	-4 450
Likvida medel vid årets början	3 622	8 072
Likvida medel vid årets slut	8 384	3 622

Kunskap förändrar

Folkuniversitetet utvecklar människor genom kunskap och skapande. Vi är verksamma inom många områden och alla kan utvecklas hos oss oavsett om man vill byta karriär eller utveckla sin konstnärliga ådra. Vi är en obunden organisation utan vinstintressen. Genom utbildning hjälper vi våra deltagare att växa som människor; alltid personligt, ibland också karriärmässigt. Vi gör det genom att inspirera, förstå och ha förtroende för deras egna drivkrafter att lära sig.

folkuniversitetet.se

